

УЧИЛИЩЕТО излиза два пѣти въ мѣсеца на тѣзи годѣмина. Годишна цѣна прѣдплатена едно бѣло медж. а за отвѣтъ Турко-фр. 7. Спо-моществованїята ставатъ за-година. Писма неплатени на пощата не сѣ прїети. Твърдѣ дълги и несокопосни дописки оставатъ непомѣтени.

Писма, дописки и вспомо-ществованїята са испращатъ надписани до издателя въ Руссе у печатинната на Дунавската областъ, или напра-во у писаринната на „Учи-лището“ Телли-сокакъ № 18. Въ Пшюментъ до Г-да Братія Р. Ил. Блъкови.

У Ч И Л И Щ Е.

Съдържание: Юще нѣколко думи къмъ читател. на „Училището.“ — Какви училищани трѣбватъ. — За педа-гогията въобще. — Какъ сѣ дѣли педагог. — Отъ що отслабва памѣтьта. — Българс. училища въ Руссе (продълж. отъ сл. 3). — Нѣщо за небеснитѣ свѣтила. — Старостѣта работникова. — Мѣдрїй сѣдникъ — Книж. отдѣлъ. — Разни.

ЮЩЕ НѢКОЛКО ДУМИ КЪМЪ ЧИТАТЕЛИТЪ НА „УЧИЛИЩЕТО“.

Както са знае вече главнїй задатъкъ на „Училището“ е да обема сѣ що са относѣ до науката както и за доброто у-рѣждане на училищата; а въобще да са подеща народа за да обикне ученето, та сички сговорно да са трудимъ за о-нова, що е най-мѣло и най-драго на свѣта — за *народното просвѣщение и за възпитането на дѣцата*. Споредъ това нїй обрекохмѣ първитѣ стриници на „Училището“ особено за такива членов-цѣ, кои що-годѣ да можѣтъ послужи като образецъ (юрнектъ) не само на учители и ученици, но и на самитѣ ро-дители; а то е сѣкаме пай-потрѣбното за насъ: *да са стремимъ свѣкога къмъ образоването и да залѣгаме съ при-сърдце щото да наспоряватъ нашитѣ училища рѣдомъ въ отечеството ни, и първоначалното общенародно учене да са распространява по сичкитѣ класове у народа*. Ето нашете желане, кое трѣб-ва да бѣде желане и на сѣки добро-чюственъ Българинъ. Но можехмѣ ли да си остуимъ напълно? Нїй си казваме правото, че направихмѣ щото ни иде отръжи и колкото можемъ; а косто не

е наша работа и надминува нашитѣ нрав-ствени и вещественни сили, нито са наемаме, нито са хвалимъ съ много знаше.

Но нѣкой си прїатели зехъ да ни на-умѣватъ, и мнозина ни писахъ, за да помѣстѣмѣ нѣщо *по-интересно*, а пове-че върху поправянето на учителитѣ и училищата въ нашенско (на ли за то са мѣчимъ); други нѣкъ некатъ да нѣмало твърдѣ надѣлго, и сѣ току за учене и училища, но да пишмѣ и нѣщо любо-питно и пѣстро, спорѣдъ турската по-говорка: *дели аладжай севейоръ*. Нїй са не сърдѣме нито на единитѣ нито на дру-гитѣ, а юще нмѣ благодаримъ, че пматъ тѣзи добрина да ни съвѣтватъ и на-умѣватъ за по-хувото. И найстина, ако бѣше листѣтъ ни по-голѣмичакъ, нїй би направили сѣкиму по волята; но сега неможемъ освѣнъ да са простираме кол-кото ни стига чергата.

Нашитѣ читатели на да ли сѣ про-чели сичкитѣ помѣстеното у *перїодичес-кото списание на българското Книжевно Дружество въ Браила год. I книжка третѣ*, дѣто пише нѣкои си Б. единъ членъ върху нашитѣ училища. За това нїй ще прѣпишемъ нѣщо отъ тамъ,

Какви училища ни трѣбватъ.

„Науката е, каже, широка и безкрайна, а човѣку животътъ е кратъкъ. И расте тя отъ година на година и става по-мѣчно да ѝ объеме сичката единъ човѣкъ. За това видимъ, че колкото по-вече науката са расширява, толкова по-вече са дѣли на части между човѣцитѣ, и на днешното врѣме единъ човѣкъ не може да знае сичко, щото влиза въ прѣдѣла на науката. Ако възрастнитѣ не могатъ да знаятъ сичко съвършено, то са види, че дѣтскій възраст е юще по-немоощенъ за усвой и да проумѣе сичкото учение. Десро е сичко да знаемъ—но сичко не можемъ; за това косто можемъ, него трѣбва да знаемъ добръ. Оттукъ истича мѣдрото педагогическо правило: *non multa sed multum*. И училището не трѣбва да товари дѣтскій умъ съ много знание; то не е негова работа. Работа на училището е чрѣзъ не многото, но добръ усвоено знание, да изостри умътъ на дѣтето до толкова, дѣто щомъ излѣзе изъ него, да стѣпи на крака и да може само да продължава своето учение и възпитание. Защото ученето и възпитанieto са не завършва въ училището, а иде прѣзъ сичкѣя животъ; животътъ е училище; до като го проживѣмъ, сѣ са учимъ и трѣбва да са учимъ; да развѣемъ напълно Божитѣ дарове: умътъ, волята и чюветвата си; да разработимъ сѣки таланата си, що му е даденъ отъ Бога. Тая цѣль гонятъ прѣднитѣ націй рѣдомъ (народи): да си просвѣти човѣкъ умътъ, да си укрѣпи волята и очисти желаніята, та да проживѣе човѣшки и, просвѣтенъ и чистъ, да наслѣди царство небесно, дѣто не царува мракъ и невѣжество, а е истина, правда и блаженство. Това е добра цѣль, коя подобае човѣку да гони. И ако са съгласимъ, че училището трѣбва да помогне на младежа за умственото и морално възраждане, то за сичкома ни трѣбваше едно училище. Но може ли сѣки да гони тѣзи висока цѣль? Инакъ да кажемъ: много ли сѣ онѣ хора, кои могатъ да получатъ такова високо възпитание, а пай-наче между насъ Българетѣ? Повечето родители дирятъ за лѣцата си такова училище, дѣто

гъ малко врѣме и съ малко разности да изучатъ онова, кое ще имъ бѣде потрѣбно у живота. На сиромашъ човѣкъ трѣбва училище, дѣто въ три четири години да даде на дѣтето му етино учение, та поскоро да са учи на запаятъ и да си искава хлѣба. А отъ друга стѣрна и у самитѣ дѣца умственната дарба не бива еднаква и наклонноститѣ имъ равни. Поради сичкитѣ тѣя цѣли и нужди възникнахъ различни училища.“

Г-нъ Б-въ твърдѣ сполучно е написалъ тойзи членъ, и желателно е да имаме мнозина таквизъ младежи отъ народа си. Той говори по-напрѣдъ за *какви сѣ у насъ днешнитѣ Училища*, дѣто излага сѣ що е видѣлъ, и какво са върши въ нашитѣ училища, като нарежда именно и нѣкои градове въ Българско, на кѣдѣто е пътувалъ, и дава своето мнѣние по учебната частъ у народа ни. Продълженieto на тойзи членъ не сме прочели до край; защото слѣдва и у друга книжка, коя ни непадна въ ръцѣтъ да видимъ. Нѣй би прѣписали и повече, но за да са неплъни малкѣй ни листъ само съ единъ прѣдмѣтъ, оставяме и за други пѣтъ.

ЗА ПЕДАГОГИЯТА ВЪОБЩЕ.

Педагогія е Гръцка рѣчь, коя са тълкува по нашему: *Дѣтско ръководство*. Напѣтъ са зема еднакво и като *Въспитание*. Но защото у сичкитѣ, току речи, европейски езици са употребява сѣщо *Педагогія*, то и нѣй ще ѝ пишѣмъ тѣй.

1. *Педагогіята* е първоначалното учение на дѣцата, когато вече хванѣтъ да учатъ читмо и да разбиратъ щото имъ приказва учителътъ (който са зове педагогъ). Тя ни учи началата и правилата, по кои могатъ да са усѣвършенствуватъ тѣлеснитѣ и умственки сили на дѣцата за да станѣтъ хора образовани, честити въ настоящія животъ и блаженни въ бѣдѣщія.

2. Тая е най-святая длѣжinnostъ на сѣкиго; защото такава е и заповѣдъта

спасителева, който казва: *бждете съвършени, както и отецъ вашъ небесній е съвършенъ*. Слѣдователно Той ни е научилъ да залѣгаме съкакъ за своето у съвършенствование.

3. *Педагогіята* е наука що ни показва какъ да са управляваме въ човѣшкія животъ. За това ученитъ хора ъж пазѣвахъ: *наука за истинското благополучіе*; защото безъ добрата отхрана и таковато учение на дѣцата, никога общественій животъ на човѣцитъ не може да бжде добротенъ.

КАКЪ СА ДѢЛИ ПЕДАГОГІЯТА.

Педагогіята, или дѣтководството, може да бжде, тѣлесно умствено и нравственно, защото и човѣшкитъ сили, кои трѣбва да са разработватъ и усъвършенствуватъ, сѣ: тѣлото умътъ и сърдцето. А това е писано и у Св. Евангеліето, дѣто казва, че *Иисусъ прѣбываше и растѣше съ прѣмъдростію* (т. е. съ умътъ), *на възрастъ* (т. е. по тѣло) *и съ дарбата на прѣдъ Бога и прѣдъ човѣцитъ* (т. е. спорѣдъ сърдцето).

Слѣдователно науката е друго, а да са ръководятъ дѣцата чрѣзъ *Педагогіята* е друго; защото посрѣдъ ученето човѣкъ добива знанія, а чрѣзъ *Педагогіята* си разработва и усъвършенствова и тѣлото и умътъ и сърдцето, сир. волята. Човѣкъ може да бжде ученъ, но ако не е възпитанъ прилично, както далъ Господъ, може да бжде тѣлесно неджгавъ, хлемавъ и съ нехвелитъ разумъ, а нравственно похабенъ до нѣмай-къдѣ.

Нѣкои си искатъ да кажатъ, че когато едно дѣте не е надарено отъ Бога за да стане човѣкъ, нищо не може да му помогне. Но такивато хора сѣ излѣгани; защото ако и лѣкаритъ много пѣти несполучватъ съ цѣроветъ си, и болній не може да оздраве, то не ще каже, че лѣкарството е съвсѣмъ непотрѣбно, и че лѣкуването на болнія е безполезно. Други пѣкъ хитруватъ, какво разумното дѣте и безъ това може да бжде добро; но незнаятъ че такивато дѣла чрѣзъ Пе-

дагогіята ставатъ по-добри, а онези кои естествено биватъ лошеви, ако са възпитатъ у врѣме, могатъ твърдѣ добрѣ да са поправятъ и да бждатъ хора *хрисими* и добродѣтелни.

Никой не може да рече, какво градинарството е излишно (непотрѣбно), защото че и на поляната никнатъ много диви и саморасли цвѣта. Намиратъ са (храни Боже помежду ни) и такива, кои прѣдпочитатъ своего, т. е. мислятъ, че дѣцата имъ могатъ да са поправятъ и отъ само себе си—безъ *Педагогіята*, и, съ опитъ, да бждатъ хора образовани; но таковато опитно образование е погрѣшно (кусурно), защото безъ нужнитъ познанія нищо не може да бжде съвършено и добро;

(Слѣдва)

ОТЪ ЩО ОТСЛАБВА ПАМЯТЬТА.

(Продължение отъ кн. 20 год. I).

Твърдѣ често са случава да иматъ нѣкои хора слаба паметъ, и да е до толкова слаба щото да не могатъ нищо да запомнятъ и обхватятъ. Нъ рѣдко са случава да изгуби човѣкъ съвсѣмъ паметъта си.

Ако кажеме нѣкому едно и исто нѣщо нѣколко пѣти, а често и много пѣти, нъ той не може никѣкъ да го схвати и запомни, то такъвъ човѣкъ наричаме *глунавъ*, а то ще каже, че паметъта му е до толкова слаба, щото не може да запомнюва нищо.

Причинитъ, отъ които отпада и отслабува паметъта, сѣ много, именно: отъ *старость*, *болестъ*, и лошо положеніе, нъ най вече отслабува паметъта отъ *нередовенъ и распуснатъ* животъ въ младость, отъ мързелъ безмѣрно брачнонаслаждение, рѣкоблюдіе и всяко изнуряване отъ рѣченнитъ причини—старость и болестъ—паметъта наистина отслабува, нъ тѣ сѣ неизбѣжни и не сѣ на наше расположение; отъ другитъ причини, отъ *нередовія* животъ, *лѣнность* и всяко

изнуряване, отъ тѣхъ можемъ са пази, тѣ сѣ на наша рѣка, само трѣба да ги избѣгваме.

Памятьта бива слаба най вече въ старость; телесната сила отслабва, и често са занемаря упражненіето въ мисленіе на разни нѣща, които изострятъ ума.

Знаменитий Римлянинъ Цицеронъ е казалъ, че памятьта отслабва въ старость само тогава, когато прѣстане упражненіето. Той говори въ своята книга »За старостта на старца Катона« тъй: Казватъ, че памятьта отслабва въ старость, то е истина, нѣ само тогава, ако не са упражнява човѣкъ въ запомняне, или ако е природно темеруть и лѣнливъ. Темистоклъ (знаменитъ Гръцки старѣйшина) зналъ е имената на сичкиѣ си съграждани. »Колкото за менъ, азъ знамъ имената на сичкиѣ мои съграждани, та не само на онѣзи, които сега живѣятъ, нѣ и имената на тѣхнитѣ бащи и дѣди. А не съмъ чулъ до сега да е забравилъ нѣкой старецъ, дѣ е скрилъ имането си. Тѣ (старитѣ) и въ най дълбока старость си напомнятъ добръ за своитѣ познаници и близки; напомнятъ си тоже и все що сѣ длъжни нѣкому, или що имъ е нѣкой длъженъ.

»Старцитѣ не изгубватъ духъ, ако не изгубятъ само ревность и прилѣжаніе въ занимаїята си. Софоклъ е писалъ стихове и драми въ най дълбока старость.«

И въ ново врѣме имаме безбройни примѣри, че сама старостта не причинява отслабване на памятьта, нѣ придружена съ други причини. Положително може да се каже, че съ непрестанно занимание и упражненіе, памятьта са изостря и въ самата старость. То са знае, че когато хване да са губи отъ дълбока старость физическата, тѣлесна сила, тогава не може да напреднува духътъ, и въ този случай старостта може да са сматра като една посрѣдна причина за отслабване на памятьта

(Слѣдва.)

БЪЛГАРСКИТЪ УЧИЛИЩА ВЪ РУССЕ.

(Продължение отъ снѣт. 3)

Въ пригответелното училище, което ся намира при главното—има 120, ученици, които сѣ раздѣлени на 4 отдѣленія така:

Въ I-вото има 25 ученици и учатъ крат. *Географія*, кр. *Катихизисъ*, кр. *Св. Исторія*, кр. *Грамматика*, *Аритм.* 4. дѣйствія, прочитъ, Чертаніе и *Краснописаніе*

Въ II-то 25 и учатъ кр. *Св. Исторія*, кр. *Катихизисъ*, първо познаніе, отъ *Аритметикъ* двѣтѣ първи дѣйствія, Чертаніе и *Краснописаніе*.

Въ III-то 25 учен. и учатъ кр. *Св. Исторія*. Кр. *Катихизисъ* прочитъ, отъ *Аритм.* събраніе и *Краснописаніе*.

Въ IV-то има 23, учен. и учатъ прочитање писане, броење, познаване и писане на цифритѣ до 1000.

И 22 ученика—начално запознаване съ буквитѣ. За учителъ въ това училище е *Д. Кулевъ*,

Дѣвическото училище са дѣли на *Главно*, *пригответелно* и *основно*.

Въ главното училище, което има два класса, са прѣподаватъ слѣдующитѣ прѣдмети: *Законъ Божій*, *Българскій языкъ*, *Географія*, *Аритметика*, *Игьена*, *Българск. Исторія*, *Ест. Исторія*, *Всеобща Исторія* и *ржкоблѣе*.

Въ двата класса има 42 ученички.

Пригответелното училище е раздѣлено на двѣ отдѣленія, въ които са прѣподаватъ слѣдующитѣ първоначални познанія:

Отъ *Кратка Св. Исторія*, *Краснописаніе* първи познанія, *Бащинъ языкъ* *Честница*, *сѣбтки*, *прочитъ* и *ржкоблѣе*.

Въ основното отдѣленіе ся преподава: първо запознаване на буквитѣ, числата до 1000 и прочишъ.

Въ пригответелното и основното отдѣленія има 135 ученика.

Учителкитѣ, които преподаватъ сѣ въ Главното *А. Д. Енчева*; въ пригответелното *Ст. Маринчева*; въ основното *Ст. Георгиева*.

Св. Георгиевското Българско училище въ Руссе (Чокуръ-Чифликъ) са дѣли на мъжко и дѣвическо.

Въ мъжкото училище са учатъ 72 ученика въ Дѣвическото 43—; мъжкото училище е раздѣлено на 5—отдѣленія, отъ които 3-тѣхъ са първоначални а 2-тѣ пригответелни классове.

Въ първото отдѣленіе ученика запознава буквитѣ и сричаніе, писаніе и числа отъ 1—100.

Въ Второто: четене на слогае, писаніе и числа отъ 100—10,000.

Въ третото: свободенъ прочитъ, писаніе и числа отъ 10,000 на горѣ; Въ тритѣ отдѣленія има 53-ученика.

Въ I. Классъ са преподава. Крат. Св. Исторія, Крат. Географія, Българскій языкъ, Игіена (началны познанія) Аритметика 4-тѣ прости дѣйствія.

Въ II Класъ: Св. Исторія, Географія, Българскій. языкъ (Грамм.), Игіена, Българска Исторія, черковно четене, Аритм. дроби 4-тѣхъ дѣйствія и Фр. прочитъ. Въ двата класа са има 19—ученика.—Учитель *Никола II-въ*.

Въ Дѣвическото отдѣленіе има 42 ученици, които са раздѣлени на 3 отдѣленія.

Въ първото отдѣленіе ученичкитѣ запознаватъ буквитѣ и сричаніе, писаніе и числа отъ 1—100. Въ второто:—четене на слогае, писаніе и числа отъ 100—100,000 и ржкодѣліе. Въ третото:—свободенъ прочитъ, писаніе и числа отъ 10 хил. на горѣ и ржкодѣліе. Учителка *М. Димова*.

Основното училище въ (Гирданъ-махлеси) има 80 ученика съ единъ учитель—*К. Димовъ*.

Въ това училище са преподава:

Познанія отъ *Законъ Божій*, начало отъ Числителница, прочитъ, *Краснописаніе*. и запознаване на буквитѣ.

Тукъ има юще едно училище въ махлата, наречена „Джшъ-варушъ“, но тамкашній учитель Г-нъ Т. Х. С-въ не рачи да напише нищо, защото ни билъ сърдитъ (?)—че „кога са село засели и кога са кучета завдихъ“, дума наша поговорка.—Господство му са има за съвършенъ Богословъ, издава духовно списаніе „Слава“, проповѣда *Мирз ксѣмз* и Христіанско братолюбіе, а самъ си

необича доброто; срѣки му е да пише драми и *Анаѳема* върху прокѣлването на Гръцкія Патрикъ, а той търси отмъщеніе. Така ли подобава на единъ Богословъ? Небой са байновото! съ едно цвѣтіе лѣто не става. Ако щенъ по богословски, и то да ти кажъ: *Нечистъ прѣдъ Господемъ всако високо-сърдѣй. И пакъ: Да хвалитъ те искренній, а не твоа уста, чждѣй, а не твои оу-стѣк.* (Притч. гл. 16, 27).

НЪЩО ЗА НЕБЕСНИТѢ СВѢТИЛА.

1. За Слънцето.

Едно врѣме сичкитѣ учени и неучени хора вѣрвали, че земята стои неподвижна—сѣ на мѣстото си—, а слънцето съ звѣздитѣ наедно са въртятъ около нея. Така система държашъ до 1632 год. когато прочотѣтъ Италіански счисатель Галилей доказа у своето счисаніе, какво слънцето е неподвижно и най-голѣмо свѣтило, кое са непомърдна на никждѣ, а само са върти около себѣ си, както що са върти и орѣхътъ кога са завърти на равно мѣсто, съ клещица отъ една стърна. Слънцето е валчесто тѣло и срѣдина (центръ—срѣдоточіе) на сичкитѣ подобни планети, на тѣхнитѣ сичтѣници и други звѣзди. Испървомъ никой не вѣрваше, че е тѣй, а по-вече са сърдѣхъ фанатичитѣ и сички калугере, по отоѣтѣ са позна истината и звѣздобройцитѣ усвоихъ Галилеовата нова система, по която слѣдватъ и до днесъ отъ 240 год. насамъ.—

Далеч ли е Слънцето отъ земята?

Ни горѣ ни долу, тъкмо сто мліона вжрета⁽¹⁾. Инакъ да речемъ, съ друга мѣрка: слънчевата далечина отъ насъ е 38,240,000 левги⁽²⁾. За това ако би подфрѣкижлъ пѣкой и да леги възбокъ—сѣ нагорѣ, като прилетява на сѣка минута по една вжрета, ще му трѣбватъ 275 години за да стигне до слънцето!—свѣтлината на слънцето стига до земята за 8 минути и 18 секунди.

(1) Една вжрета има 500 сажена, сѣкоя сажень брой три аршина; квадратна сажень има и дължина и ширина по една сажень—5 верета броятъ 1 часъ.

(2) Една левга е равна на 7000 сажени.

Голѣмо ли е Слънцето.

Слънчевата голѣмина е страшна: Околността му е 1,120,000 левги, а повърхността му 3,416,000,000, метра, а обемътъ му е 1,400,000 пѣти по-голѣмъ отъ нашата земя. —Ако си научимъ, че гътрѣшността на слънцето е празна (куфа), то земята може да са смѣсти у него 1,400,000 пѣти.

2. 34 МѢСЕЧИНАТА.

Мѣсечината е тъмно тѣло, кое са сгрѣва отъ слънцето, както са огрѣва и нашата земя; тя е валчеста, както сѣ и сичкитѣ небесни свѣтила. Намъ са вижда, че мѣсечината е като една петура, но то ни са струва тѣй, защото не можемъ да видимъ опѣзи и стѣрна, що е обѣриата къмъ друго мѣсто. Тя е по-маничка отъ нашата земя; но пакъ не е толкова, както ни са чини, като едно търкало. Ако би да са прѣнаше околоврѣстъ, то нейниъ полсъ ще бѣде на дължина тѣкмо 11,000 вжрета, т. е. четири пѣти по-малка отъ земята. —Отдалеч мѣсечината ни са вижда не по-голѣма отъ единъ *хромелъ*. Тѣй дълечината нилъже очитѣ и намъ са виждѣтъ дору и най-голѣмнитѣ звѣзди като едни свѣтулки.

Мѣсечината са върти сѣ около нашата земя и никога са неотдѣля; за то са зове нейнъ сичѣтникъ—другаръ. За една година тя заобикаля земята дванайсетъ пѣти, и ето ти 12-тѣ мѣсеци на годината. А дѣто нѣкои мѣсеци иматъ по единъ день повече, то е че мѣсечината са завъртѣва около земята не тѣкмо 12 пѣти на годината, но и малко нѣщо. Слѣдователно като е нагласено вече да броемъ годината отъ 12 месеци, притураме на нѣкои си по единъ день (т. е. едни иматъ 30 а други 31 день) за да доде равно. А пакъ защото и тѣй иде нѣкакъ си ущърбено, и сѣкоя година артисва по нѣщо, направили малкъ сечко да бѣде отъ 29 дни, а въ три години веднѣжъ—28, която година са зове *високосна*.

(Слѣдватъ за другитѣ планети и комети).

СТАРОСТЪТА РАБОТНИКОВА.

(отъ Интернационала)

„Той е былъ на осемъ години. Тѣйко му былъ твърдѣ сиромѣхъ, та неможилъ да го даде въ училище да ся учи, въ фабрикѣ, дѣто той е былъ принѣденъ да работи цѣли двадесѣтъ часове на день.

*

„Въ шестнадесѣтътъ си години, той е былъ вѣче човѣкъ съ добры и злы страны.

*

„Той е былъ принѣденъ да иде и въ войскаѣ, и отъ като е проливаль крѣвъ за *монархитѣ* повърналъ ся е въ фабрикаѣ.

*

„Него е измѣчвала тѣжка работа, и той увеличилъ сирмашството си и съ друго—той ся оженилъ.

*

„Сѣка години му ся раждало по едно дѣте; въ единъ день той ги видѣлъ да окръжѣватъ прѣстолътъ (суфра трапеза) шестъ дѣца.

*

„Когато той станалъ на шестдесѣтъ години, малкитѣ му дѣца порастли, жилище то имъ станало тѣсно, жена му умрѣла, измѣченъ отъ тѣжкѣ работѣ.

*

„Става почти двадесѣтъ години откакъ старецътъ—тѣй го зѣвѣхъ—работи въ сѣщѣтъ фабрикѣ. Тѣлото му ослабнало; рѣцѣтъ му неможахъ вѣче да работѣтъ както първиятъ, и едни сутринъ той добылъ повѣдѣние: „*Да си търси друго мѣсто.*“

*

„Като разнесалъ сичко що добылъ отъ продаването на сиромашкѣтъ си покѣщенихъ, той останалъ безъ едни парѣ и безъ трохѣ хлѣбъ!

*

„Никой нерачи да пріемне старецътъ, на сѣкѣдѣ той получи сѣщѣтъ отговоръ; а той трѣбаше да живѣе.

*

„Старийтъ работникъ нерачилъ да проси милостыня. Той отива при свойтъ господарь кому то работи цѣли двадѣсѣтъ години и го неможе да работѣ. Господарѣтъ му го испѣжѣ-

да, като казва: „нѣма работа!“ а най-послѣ—продължава великійтъ фабрикантъ—що не сте пестили? Вы сте получвали два и половина *франка* на день, и смѣте да хортувате сега, че гладувате. Ако бѣхте живѣли умѣренно, вы сега не бы обѣтили никакъж нѣждж.“

*

„Лесно бы отговорили на достойныйтъ господарь тѣй: Вы сте забравили, че тоя старъ работникъ е далъ на човѣцинѣтъ *шестъ* *люде*, а тѣ немогътъ да му помогнатъ, защото сѣ нѣмоцны и сиромаси. И при сичко туй вы смѣте още да укорявате човѣкътъ, комуто трудътъ и работата сѣ направили вашето богатство.“

„ Ни хлѣбъ ни работа!

„ Що да ся прави!

*

„Когато избухне война (размирица) той първи бы тръгналъ съ пушкѣ въ рѣцѣ. Умрѣлъ той отъ пушкѣ, умрѣлъ отъ ножъ, или пакъ отъ гладъ, нему е 'се едно!

*

„Него окръжява хладнокръвие; той е гладенъ.“

*

„Растрѣперанъ отишълъ е старецътъ на рѣчныйтъ брѣгъ, и на другийтъ день ся виждахъ въ мѣстийтъ вѣстникъ тия редове: „Вчера е намѣрено тѣлото на единъ човѣкъ близо шестдесять годишенъ еди на кое мѣсто. Мысли са, че причина на удавешето му е било пиянството.“

„ Миръ и порядъкъ!

прѣвелъ *Ив. П. Хр. Кжриовскы.*

МЖДРІЙ СЖДНИКЪ.

(*Побългарилъ Д. В. Храновъ*).

Нѣкой си младежъ когато щѣлъ да иде по странство, повѣрилъ и прѣдалъ на единъ старецъ 1,000 гроша да му ги държи и пази до като са завърне младежа въ дома си. Слѣдъ нѣколко дни като са завърнѣлъ младежа, поискалъ си паритъ отъ стареца, нъ той му казалъ: Какви пари искашь отъ мене? Да не си подлудѣлъ? А младежа безъ да губи време тегли стареца на сѣдъ; сѣд-

никътъ попиталъ стареца: този младежъ даде ли ти 1,000 гроша? Не ми е давалъ, отговори стареца. Имашъ ли свидѣтели? сѣдникътъ попита младежа. Нѣмамъ, отговори той. Когато е тѣй ти старче ще са заклѣнешъ, какво този младежъ не ти е давалъ никакви пари, каза сѣдника. Младежътъ почна да плаче като казваше: това е за него нищо; той много пакти са е заклѣвалъ, та и сега ще направи тѣй! Дѣ му даде пари? попита сѣдникътъ. Подъ едно дърво, отговори момчето.—Ами защо казвашъ, че нѣмашъ свидѣтель, рече сѣдникътъ, дървото е твой свидѣтель! Или тамъ, и кажи на дървото, че го викамъ азъ,—нека дойде тука. Старецътъ са засмѣ, а младежътъ каза: азъ щѣ идѣ, Г-не сѣднице, нъ дървото не ще послуша вашитѣ заповѣди! Земи този прѣстенъ—отговори сѣдникътъ, като му подаде прѣстена си—та иди и кажи на дървото, че този прѣстенъ е мой и по-скоро да дойде. Младежътъ зе прѣстена и отиде.—Слѣдъ нѣколко минути сѣдникътъ попита стареца: Да ли е вече отишелъ младежа при онуй дърво? О! не е юще отишелъ, отговори старецътъ. Младежътъ са завърна съвсѣмъ отчаянъ и жалостенъ като каза: каквото ми заповѣдахте извършихъ, нъ дървото не ма чу биле.—Дървото вече идва тука и свидѣлствува истинната на твоята тѣжба, каза сѣдника.—Какво казвате, г. сѣднице, отговори старецътъ стреснато, азъ не съмъ виждалъ тука никакво дърво. Сѣдникътъ продължи: какъ да не е било тука дървото; ами когато та попитахъ, да ли е вече отишелъ младежа до дървото, ти ми отговори, че юще не е отишелъ; ти ако не бѣше приелъ пари подъ онуй дърво, какъ би знаилъ при кое дърво е отишелъ младежътъ! Самъ са излѣга. Тогава старецътъ признава, че е приелъ отъ младежа пари, които му и повърнѣлъ; а за дѣто е излѣгалъ, приелъ заслуженото си наказаніе.

1

Нови български книги, кои ни са случилих
да видимъ прѣзъ тѣя дни.

1. СЪКРАТЕНА ОСМАНСКА ИСТОРИЯ на обикновенъ форматъ, стрѣници 191. Тая книга обема първо Въвежението, раздѣляно по слѣдъжущо му: Землеописатели бѣлѣжски, общъ изгледъ, сѣбра и Характеръ на турскитѣ плѣмена, Мухамедъ и Исламството, послѣ дохожда първа епоха, а отто насѣтнѣ захваща отъ първия турски царь Султанъ Османа, та до днешния честито-владѣющій нашъ Султанъ Абдулъ—Азиса. Напечатана е въ Цари градъ 1871.

2. СРѢДСТВО за лѣкување на болнитѣ животни отъ каймакина Ахмедъ бея, докторъ за животнитѣ, у царското военно училище. Прѣводъ отъ турски, стрѣници 34 на срѣдна г-лѣмина. Русе въ печатницата на „Дуп. областъ“ 1872.

3. БЪДНІЯ ВЕЧЕРЪ НА КОЛЕДА,
приказка на уоучителна, побългарилъ П. Ст.
Бобековъ. Издава“ бълг. печатарско Дру-
жество въ цариградъ 1871.

4. *НАВОДНЕНИЕ НА ДУНАВЪ*, при-
каса правоучителна. Побългарилъ Ст. С. Боб-
чевъ. Цариградъ 1872.

Тѣзи книжки са намиратъ за продажъ тукъ
въ книжарница на г-да Хр. Данова и С-ие.

5. Наскоро е напечатана и *АНАТЕМА*, позорнича игра въ едно дѣйствиe отъ Т. Х. Стапчевъ Русчюкъ въ печатницата на „Д. областъ“ 1872. тѣзи книжка е само отъ една печатна кола на 16 стрѣнници.

6. Тия дни са появи една мълка брошюра отъ 32 страници, подъ заглавие: *ИЗБИРАНИЕТО НА БЪЛГАР. ЕКЗАРХЪ*, Цариградъ въ печатницата на В. „Македония“. Брошюрата захваща отъ *последните събитія* на нашия черковенъ въпросъ и, като изгледва мимохождимъ по сичкото му движение, дохожда до избирането на бълг. Екзархъ и отка изрежда приличнитѣ, най-накрая, въ заключение, съчинителътъ вика: „Миліони хора обръщатъ очитѣ си къмъ васъ, дѣдо Антиме! и чакатъ или въскресенето на тѣхната убиита черкова, или дълговѣчното ѳ погребение въ пепелището на парадното разорение!“

—

Двамина учители си приказватъ—уйъ
като по книга—

—Но това е жално, мъжю братие и сътрудници.

—Че каквъ прѣдмѣтъ та занимава, възлюбеній ми брате?

—Заради Платата е главното, любезний мой.
Но думатъ че таковата глава нѣма вече
въ училищната програма.

—Какъ щяло да пѣма? тогава прочее тукъ
не останали никакви си глави

Длъжникътъ.—Амж тый не бива, Г-не, защо си не платишь борча?

—Защото съмъ страшно заклѣтъ, нито да
земамъ нито да давамъ.

—Ами заемчитѣ ти какво ще правятъ?

—Заемачитѣ ли? ако могатъ да ма раз-
вържатъ отъ клѣтвата ми, добръ.

—Но ако немогътъ та развърза, можиха ли белкимъ да та свържатъ.

УЧИТЕЛЬ и УЧЕНИКЪ.

Учит. Де кажи ти, който си направилъ тамбура на чина (стола), какъ са зоватъ другояче кисели патладжени?

Учен. Зоватъ са.... .зоватъ са хіи, зоватъ са....

Учит. Зоватъ са, зоватъ са.....ти не знаешъ пищо—знаешъ само да измѣквашъ конци отъ посколя си и да правишъ тамбури, а не знаешъ туй, що та питамъ;—де кажи ти зашта другія, който сѣдѣше до него.—

II. Учен. Зоватъ са іоще и *туршія*.

Учит. Добро; ами какъ ставатъ кисели патладженитѣ?

Учен. Като са посѣе патладженено семе, трѣба посѣянитѣ лѣхи да са полѣятъ съ оцетъ, и тѣй на патладжененитѣ клончета ставатъ кисели патладжени.

Учит. Браво, дайте ми пръчката.

Учен. Хт! молю учителя.

Учит. Що молишь?

Учен. Молю, забравихъ да кажъ още
едно нѣщо.

Учит. Що? Кажи.—

Учен. Забравихъ да кажъ още, че трѣба да са посолятъ лѣхитѣ и съ соль, защото баща ми винаги мѣмри майка ми, за дѣто донася песолени патладжени.

ПОДАРКИ.

БУКУРЕЩЪ. Г. Петраке Симовъ изъ Бранла подарява 4 год. теч. отъ „Училището“ за Сливенскитѣ български училища въ Кликохоръ и Ново село.

Г-нъ К. Дешковъ, Прѣзванъ Костакѣ сахатчи, подарява 1 год. теч. отъ „Училището“ за село Черногорово-Татаръ Пазарджику. Г-да Иванъ Н. Табаковъ и Костакѣ Христовъ подаряватъ по 1 год. теч. за училищата въ отечеството си Севлиево. Г. Иванъ Д. Козловски за селото си Козловица у Свищовски 1. Г. А. С. Солаковъ за училищата у Свищовъ 1, Г-да Братия Солакови подаряватъ 3 -пакъ за Свищовски-тѣ училища. Г-нъ Н. Пандурски подарява за Българ. Читалище въ Тръвна—1.

Издатель—студантъ Р. Блъсковъ.

Руссе, въ печати. на Д. область.

Руссе, въ печати. на Д. область. طونه ولايتي مطبعة سنده طبع اولنمشدر